

Список літератури:

1. Сладкевич В. П. Мотиваційний менеджмент: курс лекцій/В. П. Сладкевич. — К.: МАУП, 2001. — 165 с.
2. Васина Д. В.: Мотивація трудової діяльності. Учеб. Допомога / Д.В. Васина // - М.: Изд-во МАРТИТ, 2010 - 65 с.
3. Мерсер Д. ІВМ: керування в самій процвітаючій корпорації миру / Д. Мерсер // – М.: ИНФРА-М., 1999. – 231с.
4. Механізм мотивації управлінського персоналу. Наукове видання / М. С. Дороніна, Л. О. Сасіна, В. М. Лугова, Г. М. Надьон. – Харків: АдвАтм, 2010. – 240

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Кутьїна А.О., магістрант кафедри менеджменту виробничої сфери,
ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ, Україна*

Собівартість продукції — один з найважливіших економічних показників діяльності промислових підприємств і об'єднань, котрий показує в грошовій формі всі витрати підприємства, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції.

У собівартість включаються перенесені на продукцію витрати минулої праці (амортизація основних фондів, вартість сировини, матеріалів, палива і інших матеріальних ресурсів) і витрати на оплату праці працівників підприємства (заробітна платня).

Аналіз собівартості спирається на такі узагальнюючі показники:

- 1) собівартість одиниці продукції;
- 2) виконання плану зниження собівартості порівнянної продукції;
- 3) витрати на 1 грн товарної продукції.

В практиці планування і в обліку поточних витрат на виробництво продукції розрізняють наступні види собівартості : планова, фактична, нормативна, цехова, виробнича, повна, середньомісячна, квартальна, середньорічна, собівартість одиниці продукції, собівартість порівнянної продукції, собівартість непорівнянної продукції та собівартість усієї товарної продукції (витрати на одну гривню товарної продукції).

Аналіз собівартості продукції дозволяє:

- з'ясувати тенденції зміни даного показника;
- виконання плану по рівню собівартості;
- визначити вплив факторів на його зміну;

- оцінити вплив собівартості на показники рентабельності, як окремих видів продукції, так і підприємства взагалі.

Об'єктами аналізу собівартості продукції є наступні показники: повна собівартість продукції в цілому і по елементах витрат; витрати на гривню готової продукції; собівартість порівнянної продукції; собівартість окремих виробів; окремі елементи і статті витрат.

Зниження витрат підприємства при виробництві продукції є багатофакторним завданням. Однак при виявленні напрямків у пошуку шляхів та факторів зниження собівартості головну увагу звертають на їх причетність з господарюванням кожного суб'єкта.

Фактори зниження собівартості групують за двома видами, поза виробничі і внутрішньовиробничі (див. табл.).

Таблиця

Фактори зниження собівартості продукції

Позавиробничі:	Внутрішньовиробничі:
зміна амортизаційних відрахувань основних засобів	підвищення технічного рівня виробництва
зміна умов оплати праці і ставок заробітної плати	вдосконалення організації виробництва і праці
зміна в розміщенні виробництва	вдосконалення управління виробництвом
розвиток форм суспільної організації виробництва	зміна обсягу і структури виробленої продукції у відповідності з попитом
вдосконалення управління матеріально-технічним постачанням та збутом	оптимізація структури та поліпшення використання основних і оборотних коштів
зміна цін на матеріали і тарифів на перевезення	вдосконалення обліку і планування

Найбільшою мірою підприємство може впливати на зниження собівартості через внутрішньовиробничі фактори.

Основними внутрівиробничими джерелами зниження собівартості є: виробничі ресурси та поліпшення управління ланками (сферами) підприємства.

Систематичне зниження собівартості забезпечує не тільки зростання прибутку підприємства, але і дає державі додаткові засоби як для подальшого розвитку суспільного виробництва, так і для підвищення матеріального добробуту трудящих.